

Een Europees probleem

Auteur(s):

Ekroth-Manssila, K.

Coördinator van het directoraat-generaal Onder-nemingen van de Europese Commissie. Kirsi.Ekroth-Manssila@cec.eu.int**Verschenen in:**

ESB, 88e jaargang, nr. 4402, pagina D29, 15 mei 2003

Rubriek:

Dossier: Bedrijfsoverdracht

Trefwoord(en):

europese, commissie

Een van de meest kritieke fasen in de levenscyclus van onder-nemingen betreft de overdracht van het eigendom. Deze brengt vele complexe vraagstukken met zich mee, zoals erf- en ondernemingsrecht. Maar er is meer dan deze 'technische' aspecten. Ook de leiding in de onderneming is in het geding. Helaas gaan veel bedrijfsoverdrachten mis, met alle verlies van banen, activa en marktkansen van dien. Om soepele bedrijfsoverdracht te stimuleren, heeft de Europese Commissie een Aanbeveling uitgebracht inzake overdracht van kleine en middelgrote onder-nemingen¹. De Aanbeveling bevatte een oproep aan de lidstaten om hun juridische en fiscale kaders te verbeteren, het bewustzijn te vergroten en succesvolle overdracht te stimuleren. Er is een deskundigengroep opgericht om de implementatie van de Aanbeveling te monitoren². Volgens de schattingen van de deskundigengroep zal een derde van de Europese ondernemingen in de komende tien jaar moeten worden overgedragen aan een nieuwe eigenaar. Dit impliceert dat gemiddeld 610.000 kleine en middelgrote ondernemingen per jaar van eigenaar zullen verwisselen. Hiermee zijn jaarlijks 2,4 miljoen banen gemoeid. Steeds vaker zal de overdracht plaatsvinden buiten de familie aan derden. Steeds minder is het nageslacht bereid het bedrijf over te nemen. Er lijkt evenwel gebrek te zijn aan andere ondernemers die deze ondernemingen willen voortzetten. De Eurobarometer laat zien dat tweederde van de Europeanen liever een nieuw bedrijf begint dan er een over te nemen³. Bij het beoordelen van de implementatie van de Aanbeveling vond de deskundigengroep dat nauwelijks de helft van de 21 fiscale en juridische maatregelen voorgesteld door de Commissie in de praktijk waren gebracht. Het aantal ter hand genomen maatregelen varieerde van twee in Griekenland tot zestien in Nederland. Slechts op twee voornamelijk beleidsgebieden is de voortgang goed: dertien lidstaten voerden speciale regelgeving in met betrekking tot vererving en giften. Tien landen voerden maatregelen in ter facilitering van bedrijfsoverdrachten aan derden. De genomen maatregelen die door de deskundigengroep werden gevonden, zijn te vinden in de database Support measures and initiatives for enterprises⁴. Om bedrijfsoverdracht verder te faciliteren, heeft de deskundigengroep voorstellen gedaan voor vervolgmaatregelen. Hieronder valt het opzetten van een virtueel Europees bedrijfsoverdrachtcentrum en nationale coördinatiecentra van waaruit informatie kan worden verzameld, 'best practices' kunnen worden uitgewisseld en grensoverschrijdend samen-gewerkt kan worden. Voorgesteld werden ook een Europese marktplaats van vraag en aanbod, waar databestanden gekoppeld kunnen worden. Vanuit beleids oogpunt was het belangrijkste voorstel evenwel om overnames evenveel aandacht te geven als beginnende bedrijven. Het eindrapport van de deskundigengroep en 'best practices' uit diverse lidstaten zijn gepresenteerd tijdens het European seminar on the transfer of businesses, dat werd gehouden in Wenen in september 2002⁵. Het congres werd georganiseerd door de Europese Commissie samen met het Oostenrijkse federale ministerie van Economie en Arbeid. Een van de conclusies was dat vergroting van het bewustzijn het uitgangspunt moet zijn voor succesvolle overdracht. Voorts zou aan overdracht evenveel aandacht moeten worden gegeven als aan het starten van bedrijven. Europa ziet zich geconfronteerd met een toe-nemend aantal bedrijfsoverdrachten. Potentiële ondernemers zouden daarom moeten worden aangemoedigd bestaande bedrijven over te nemen als alternatief voor het opzetten van een bedrijf. Tijdens de Europese Raad van Lissabon heeft de Unie zichzelf voor het komende decennium een nieuw strategisch doel gesteld: de meest concurrerende en dynamische kenniseconomie ter wereld te worden die in staat is tot duurzame economische groei met meer en betere banen, en een hechtere sociale samenhang. Om deze doelstelling te halen, kunnen we het ons niet permitteren levensvatbare ondernemingen in de overdrachtfase te verliezen. De Commissie heeft een nieuw project opgezet om lidstaten te helpen voortgang te maken bij het implementeren van de Aanbeveling en de voorstellen van de deskundigengroep uit te voeren. De resultaten van dit project zullen in de zomer van dit jaar blijken. De Commissie zal bovendien later dit jaar een gids met voorbeelden van geslaagde ondersteuningsmaatregelen publiceren. Gezien de vergrijzing en het verwachte hoge aantal bedrijfsoverdrachten, is nu de tijd gekomen om de noodzakelijke maatregelen te nemen ter ondersteuning van bedrijfsoverdracht. De overdracht moet niet het begin van het einde zijn, maar een nieuw begin.

Dossier Bedrijfsoverdracht

C. Buijink: [Over ondernemers en overnemers](#)M.W.L. Kikkert: [Het belang van soepele overdracht](#)T.J. van Vuren en Z.J.B. Mol: [Goede afspraken essentieel](#)J.J.M. Jansen en J.P.M. Kommers: [Integrale visie ontbreekt](#)L.P.D. Faber: [Overdracht aan werknemers](#)

A.W.A. Boot en J. Ligterink: [Faciliteren, niet interveniëren](#)

M.L.H. Schrijnemakers: [Waardebepaling in het mkb](#)

H.B. van der Veen, K.H.M. van Bommel en G.S. Venema: [Bedrijfsovername in de agrarische sector](#)

C.M. van Praag: [De motivatie van de ondernemer](#)

R. van Engelenburg: [Eerste hulp bij bedrijfsoverdracht](#)

R.H. Flören en G.W. Zwartendijk: [Star en toch flexibel](#)

R. van Rijk: [Slagroomtaart € 3,50, hele winkel € 150.000](#)

A. van Witteloostuijn: [Van de regen in de drup?](#)

R.H. Flören en G.W. Zwartendijk: [Start versus overdracht](#)

K. Ekroth-Manssila: [Een Europees probleem](#)

P. Bongaerts: [Goede overdracht versterkt concurrentiekracht](#)

J. Warmerdam: [Fiscale en financieringsproblemen](#)

W. Jonkhoff: [Voorkom destructieve creaties](#)

---

1 Zie Europese Commissie, Recommendation on the transfer of small and medium-sized enterprises, OJ L 385, Brussel, 31 december 1994, blz. 14.

2 Zie Europese Commissie, Final report of the expert group on the transfer of small and medium-sized enterprises, Brussel, mei 2002, http://europa.eu.int/comm/enterprise/entrepreneurship/support_measures/transfer_business/best_project.htm

3 Zie http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/survey/eurobarometer83.htm

4 Zie www.europa.eu.int/comm/enterprise/smie

5 Zie www.transferofbusiness.at